

ABONAMENTUL:

Pe an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplar . . . 3 Lei

ROMÂNUL

Organ al Partidului Național Țărănesc Arad

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD,
Str. Horia No. 2
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Lucrările suplimentare de cetățenie.

Cine este în drept să solicite înscrierea în noile tablouri. — Termenul de înscrierea va fi prelungit până 10 Mai a. c.

Guvernul pentru a pune capăt multelor omisii din listele cetățenilor întocmite în anul 1924, a dispus prin prefecturile de județ deschiderea listelor suplimentare despre toți acei cari sunt în drept a obține cetățenia și cari fie din vina lor sau alte cauze n-au putut fi înscriși în liste. Ordinele și instrucțiunile date, după informațiunile primite, privesc deci numai pe acei cari la data de 1 Decembrie 1918 au avut apartenență într-una dintre comunele sau orașele de pe teritoriul României sau cari, în lipsă de domiciliu permanent, pot dovedi că înainte de 1918 au locuit cel puțin 5 ani în țară, în mod stabil. La întocmirea listelor în anul 1924, păcătoși s-au cerut ca fieștecare să dovedească apartenența într-o comună ce, după legile în vigoare se putea obține după un timp de patru ani de domiciliu stabil. Acum, guvernul având intențiunea să simplifice procedura de obținere a cetățeniei pentru acei cari n-au putut prezenta certificat de apartenență a dispus înscrierea pe bază de acte din care să rezulte veracitatea afirmațiunilor lor. Deci locuitorii unei comune, fără drept de apartenență, întrucât vor face dovada că în timpul întocmirii listelor de cetățenie au fost sub arme sau absenți dela domiciliu vor putea cere acum înscrierea alăturând actele probatorii în original sau copie autentică, cum sunt livretul militar, certificatul de lăsare la vatră, extras de pe cartea funduară, întrucât ar avea averi în țară. Dar simultan vor trebui să dovedească cu inserisuri că dela 1 Dec. 1918. până la 1921 Junie nu au cerut repatrierea, că n-au optat pentru cetățenie străină și c; unde au domiciliat în acel timp. Locuitorii din oraș vor dovedi cu certificate eliberate de către biroul de repatriere dela primăria orașului dacă au cerut sau nu repatriere iar cei din comunele rurale cu certificate eliberate de primăria comunală respectivă.

Cererile în scris vor fi înaintate primărilor pentru locuitorii dela sate și circumscriptiilor polițienești pentru cei de la orașe. Lucrările de centralizare se vor efectua de către prefectura județului care în baza actelor prezentate va elibera o dovadă specială la mâna solicitantului. Obținerea acestei dovezi încă nu înseamnă obținerea cetățeniei ci scutește numai de prezentarea obligatorie anuală prescrisă pentru străini la Serviciile de Siguranță și poliție și de taxele ce le plătesc străinii.

Ca dovadă pentru cazul neoptării cetățeniei străine va servi o declarație autentică făcută înaintea notarului public. Muncitorii, caari în interesul muncii lor au lucrat în diferite locuri în țară vor face dovada cu livretul de muncă. Copiii deveniți majori într'un orfelinat din țară vor prezenta o dovadă a Orfelinatului. Acei cari în 1924 au făcut serviciul militar și din cauza neglijenței părinților n-au obținut cetățenie vor prezenta certificatul de cetățenie a părintelui lor legal. Acei cari la 1924 au fost minori și între timp au devenit majori, e consult că ceră prin o cerere aparte de a părinților înscrierea în listă. Aceasta să refere și la acei cari au îndeplinit vârsta de 18 ani și singuri se întrețin. Copiii adoptați neputând obține cetățenia după părinții lor adoptivi, vor pro-

duce toate dovezile individuale necesare pentru celelalte persoane.

Acei cari având toate drepturile de a fi trecuți în listele de cetățenie în 1924 și omițând termenul au fost nevoiți a cere naturalizarea, fac foarte bine și în interesul lor dacă și ei vor cere acum eliberarea dovezii speciale dela prefectura județului în

baza unei cereri și a actelor alăturate economisind astfel timp putând să obțină mai de vreme certificatul de cetățenie.

Termenul ultim pentru înaintarea cererilor a fost 30 Aprilie a. c. Cum însă guvernul n'a fixat termen prefectura județului va prelungi acest termen după nevoc, pentru a nu se pune pedeci solicitanților cari ar fi absenți dela domiciliu.

După ce lucrările de înscriere vor fi pe deplin terminate, guvernul va aduce o nouă lege prin care se vor ratifica aceste lucrări cei înscriși obținând astfel drepturile de cetățean român.

La ocne cu hoți banului public!

Zi de zi se descopere noi fraude și tâlhării săvârșite sub regimurile liberalo-averescane. După cum se știe, la Ministerul de finanțe, unde atotputernicia lui Vintilă Brățianu, acoperă hoțiile, s'au săvârșit cele mai multe hoții de zeci de miliarde, de către funcționari get beget liberali. Șeful acestor tâlhării era secretarul general, Christu Simionescu, care nici până azi nu e depus la Văcărești, din contră terorizează și azi lumea la Ministerul de finanțe. Țara noastră are zeci de mii de Simionești înzestrați cu apucături de tâlhari. Ministerul de finanțe în umbră acestor hoții fără pereche în lume, a trimis controlori la administrațiile financiare pentru a controla cu amănunțut toate lucrările administrațiilor. Un început de purificare însă la rezultate absolut reale nu vor ajunge nici aceste controlori alăta timp cât administratorii și funcționarii cari au delapidat se află tot în serviciul acelor administrații unde au săvârșit furturile, deoarece acești defraudatori se îngrijea din timp ca să dispară dosarele, drept aceia acești funcționari trebuie imediat înlăturați din serviciu și aruncați la închisoare. Așteaptă toată lumea ca să înceapă odată purificarea așa după cum trebuie făcută foarte energic fără cruțare nu însă cu mânuși. Cu hoți banului public nu putem fi gentili, din contră trebuie să aplicăm față de ei cele mai drastice pedepse, chiar pedeapsa cu moartea, dacă ar exista în România-Mare.

Este de dorit ca Parlamentul eșit prin libertatea desăvârșită a alegerilor să voteze cât mai îngrabă legea controlului averilor a funcționarilor publici, politicienilor etc. Lege ce trebuie aplicată cu rigoare față de tâlharii banului public, aruncându-i pe ei pe viață, la ocne, iară averea lor fie în țară fie în străinătate confiscată pentru stat. În felul acesta guvernul s'ar scăpa de ceata fâlhărilor din serviciul statului și și-ar putea acoperi deficitul lăsat de liberalii. Purificarea trebuie începută fără cruțare continuată energic, fără sovăire aceasta o aștepta poporul român.

Citiți și răspândiți ziarul „Românul“

D. Gh. Ciuhandu a răspuns.

Evenimentul nu-l înregistrăm pentru că ar face epocă în jurnalistica arădană, ci pentru a face următoarele mențiuni:

Dsa spune că nu răspunde la articolul nostru „Ortodoxie pacifistă” pentru simplul motiv că nu știe cine este „ortodoxul” a cărui ortodoxie o pune la îndoială. Pe Sf. Sa, se vede, îl interesează scriitorul articolului iar nu conținutul. Nu, Sf. Părinte, nu scriitorului trebuia să-i răspundeți, ci trebuia să întâmpinați dela punct la punct, afirmațiunile acestuia.

Mai trebui să înțelegi că — deși numele Sf. Voastre a fost trecut în articolul respectiv — articolul n'a fost îndreptat împotriva persoanei Sf. Voastre. Pentru o mai bună lămurire a Sf. Voastre, repetăm aci, încă odată, că intențiunile scriitorului articolului din chestiune erau absolut creștinești când spunea că biserica ortodoxă nu trebuie să provoace o altă biserică — pe cea unită. Și, mai spunea, autorul articolului, că un preot nu trebuie să provoace vrajbă în sânul bisericii pe chestia pascaliei, dacă odată Sf. Sinod s'a pronunțat. Ori, Sf. Voastră, pare-se, așa ceva a încercat într-o adunare politică.

Noi, Sf. Părinte, nu ne vom ridica împotriva studiilor nimănui, deși pretindeți aceasta, dar ne ridicăm în contra celor cari fără studii s'au intrus în diletante demnități pe cari le necinstesc și în contra acelor cari cu savante studii nu vor să-și înțeleagă datoria și se eschivează dela răspunsuri sincere.

Preoții să-și facă datoria către biserică. Ei trebuie să aibă în mână Sf. Evanghelie iar nu catechismul unui partid politic, care nu se prea împacă cu percepțiile celei dintâi. Și, de vor face politică — după ce și-au făcut prima datorie — să facă politică cinstită, în sânul oricărui partid s'ar găsi. Partidului național-țărănesc îi trebuie opoziție, dar cinstită.

Credem, Sf. Părinte, că ne aprobați.

— **MONEDE NOUI.** Conform legii de stabilizare Ministerul de finanțe urmează să bată monede divizionare de 1, 2, 5, 10 și 20 Lei. Lucrările de pregătire sunt în curs și se studiază ofertele ce s'au făcut Ministerului din partea diferitelor case franceze, germane, italiene, belgiene și chiar românești.

Vorbirea dlui Col. A. Vlad la adunarea generală a „Corporației Negustorilor din Arad.”

Când am primit invitarea onorifică, de a face nainte Domniilor Voastre un expozeu al situației generale economice, și în legătură cu aceasta să arăt perspectivele viitorului, bazate pe realizarea programului economic al Guvernului, mi-am dat seama, că ce rol ingrat am primit. E lucru vechi, că expunerile de programe sunt primite din partea auditoriului, aproape totdeauna, cu scepticism, deoarece ele trebuie să conțină totdeauna promisiuni și deschiderea perspectivelor într-un viitor mai bun, ori realitatea de multe ori, ba de prea multe ori, arată, că lucrurile să întâmplă cu totul altfel, dând naștere la desiluzii.

Guvernul actual nu voiește să se achite cu promisiuni, de încrederea imensă, cu care a fost onorat, ci s'a apucat cu multe stăruință și încredere, la realizarea programului său, dezvoltând o muncă supraomenescă. Primă înfăptuire a sa a fost încheierea împrumutului extern și în legătură cu aceasta stabilizarea valutei, a cărei oscilațiuni au cauzat atâtea dezastre și tragedii. Acest pas important nu însemnează consolidarea însăși, ci constituie numai primul și cel mai important pas spre consolidare. Afară de aceste măsuri mai avem nevoie de multe altele, pentru a face, ca efectele binefăcătoare ale stabilizării să se arate și să fie simțite în întregime. Politica economică din trecut, care își propuse să facă regenerarea vieții noastre economice numai cu mijloacele noastre proprii, s'a adevărat de fundamental greșită și cu totul neputincioasă. O serie întreagă de legiuri și măsuri de guvernământ, izvorite din această concepțiune economică falsă, au dat drept rezultat înstrăinarea capitalului extern și izolarea economică a țării noastre. Guvernul actual a trebuit să înlăture aceste obstacole, și primul pas, cel a făcut în aceasta privință, a fost revizuirea radicală și rațională a Legii Minelor și a Legii comercializării. În scurt timp va urma modificarea și a celorlalte legi, cari îngreunează contactul nostru financiar cu străinătatea. Guvernul actual conștii de importanța colaborării capitalului străin, a angajat serioase tratative cu cercurile financiare din străinătate pentru aducerea capitalului străin în țară, în scopul punerii în valoare a bogățiilor naturale, de cari dispune țara noastră într-o măsură atât de mare. Intrarea acestui capital în țară, azi nu mai este privită cu atâtea dușmănie chiar nici din partea autorilor politice economice exclusiviste. De acest capital avem trebuință arzătoare, pentru învierea vieții noastre economice, pentru dezvoltarea ei, și peste tot pentru a asigura progresul economic al țării noastre. Acesta este un adevăr prea evident, care desarmează pe toți cei ce aruncă în capul Guvernului de azi acuzele ridicole de lipsă de patriotizm și de trădare a intereselor economice ale țării noastre.

România fiind prin excelență o țară agricolă, este logic ca majoritatea populației ei, care îi dă caracterul agrar, să fie indestulată, pentru că de bunăstare păturei țărănești, depinde în primul rând înflorirea economică a țării. Cu cât crește mai mult puterea de consum a acestei țărăni, cu atât mai mult se sporesc mușterii industriei și a comerțului. Prin urmare nu e vorba numai de cea mai numeroasă clasă producătoare a populației noastre, ci și de asigurarea condițiilor de prosperare a celorlalte ramuri de producțiuni. Deci, când Guvernul și-a propus a considera, ca primul punct al realizărilor sale practice pe terenul economic, ridicarea acestei clase

țărănești, nu a săvârșit nici un act de politică economică de clasă, cum le place unora să califice activitatea Guvernului, ci a arătat că înțelege problemele economice în întreg complexul lor, spre binele tuturor. Incepând cu rezolvirea problemelor agrare, Guvernul a înțeles să înceapă activitatea constructivă, în mod natural, dela fundament. Azi, când tehnica face progrese uriașe, când se vorbește de industrializarea agriculturii și raționalizarea ei, pentru sporirea producției, nu este criticabilă acțiunea Guvernului, care pune la dispoziția agriculturii credite eficiente, pentru procurarea de unelte moderne și îmbunătățirea sistemului de producțiune, ci este de neînțeles de ce nu a procedat la fel și Guvernele anterioare. Fiți siguri, că depă înființarea „Creditului Agricol”, și când acesta va fi început să-și arată roadele, — în scurt timp va urma și înființarea „Creditului Commercial”, pentru că numai asigurând posibilitățile de dezvoltare a tuturor ramurilor vieții noastre economice, — poate fi vorba de un progres general economic, de bunăstare și înflorire.

Sunt de aproape informat, și încă din cele mai autentice locuri, despre programul de activitate cel mai apropiat al Guvernului, — și pot să vă asigur, că interesele comerțului și industriei țării noastre se bucură de cea mai binevoitoare atențiune. Se lucrează cu asiduitate la modificarea radicală a Legii Vămilor. D-voastre știți mai bine decât oricine, cari sunt defectele actualei legi, cu formalități greoaie și dispoziții confuze, cari au devenit o pacoste pe capul comerțului. Din cauza acelor dispoziții, importatorii sunt livrați discreției oricărui funcționar vamal de reacredință; oficiile vamale, cari ar trebui să fie niște servicii discrete, au devenit groaza celor ce au de a face cu ele. Legea nouă va simplifica procedura operațiunilor vamale și va conține toate dispozițiile legiurilor moderne din străinătate, prin ceace ne vom ridica și în aceasta privință la nivelul statelor apusene.

(Va urma.)

Adunarea consistoriului ortodox al Eparchiei Aradului.

În ziua de 28 Aprilie cor., a avut loc adunarea anuală a sinodului eparhial din dieceza Arad. Adunarea și-a ținut ședințele în sala festivă a Academiei teologice din localitate, participând un însemnat număr de clerici precum și foarte mulți senatori consistoriali.

Ședința de deschidere a fost prezidată de P. S. S. Episcopul dr. Grigorie Comșa al Aradului, Ianopolei și Hălmgagiului, care a rostit un cuvânt de mulțumire factorilor de propagandă pentru combaterea sectelor religioase; factori pe care P. S. S. Episcopul Grigorie, cu ocazia vizitelor canonice în eparhie, ia găsit la posturile lor, dovedind că își înțeleg menirea de a apăra credința strămoșească.

P. S. S. Episcopul Grigorie și-a încheiat cuvântarea, aducând meritate mulțumiri Preotului Toma Chiricuță dela biserică Zlătari din București, care, după sf. Leturgie oficiată la Catedrale orașului în acea zi, a talmăcit în mod impresionantă predica „Isus și Samariteanca”.

În ziua următoare, au discutat în cele trei secții culturală, de propagandă și de validarea alegilor, problemele la ordinea zilei.

Problema radiofoniei române

Numărul amatorilor radiofoniști crește când în fieștecare care zi în urma înlesnirii ce s'a făcut la obținerea autorizațiilor, se simte o tăcută agitație din cauza întârzierii montării a marelui post românesc de difuziune dela Otopeni. Nu mulțumirea e justă: țările din Occident și vecinii noștri dispun și de câte două posturi de emisiune, noi de nici unu. Acel de azi nu poate fi luat în seamă lucrând cu o intensitate neînsemnată pentru că nu poate fi repetat decât pe o întindere minimă. Cauza inexistenței unui mare post românesc de emisiune a fost că guvernele trecute n'au acordat nici un sprijin moral și material inițiativelor ei dinpotrivă au prohibit recepțiunile ca fiind periculoase — interesele politice ale statului... Nu s'au dat autorizațiuni numai cu mari greutate și de rezultat că un mare număr de amatori au instalat clandestin aparatele fără plăti taxele și păgubind statul.

Nu e nici o nevoie să remarcăm importanța problemei radiofoniei la noi, golul pe care ar urma să-l umple. Foloselile ei sunt azi fapte indeplinite în statele occidentale unde prin radiofonie sunt tratate chestiuni de educație civică, agricolă, artistică satisfăcând și cele mai rafinate gusturi.

Suntem informați că convinși de necesitatea postului mare și având direcțiunea și sprijinul guvernului, lucrările au fost reluate și fiind construcția localului terminată s'a început montarea. Cu aceste lucrări sunt încredințați inginerii Oliver și Hake specialiști ai casei Marconi, care a furnizat Societății de radiodifuziune din România aparatele. Cei doi ingineri englezi fiind întrebați asupra duratei lucrărilor de montare au declarat că e nevoie de 3—4 luni pentru ca postul să-și poată începe emisiunile de probă deci cam pe la 25 August ac. Acești ingineri au instalat și posturile din Londra, Daventry, Bournemouth și la Varsavia. Iar după terminarea postului român vor monta unul în Suedia de 8 Kw. Postul de radiodifuziune dela Otopeni, va fi, cum promit acești specialiști unul dintre cele mari stațiuni europene. Bătăia postului va acoperi nu numai întreaga Românie dar și Europa dând audițiuni perfecte și în colțurile cele mai îndepărtate fără ca regiunile muntoase să stânjănească emisiunile.

Rămâne numai să vedem, cum înțelege Societatea românească să întocmească programele și amatorii să sprijinească această însemnată întreprindere tehnică și culturală. După constatările făcute până în prezent să nădejduim că vor la înălțimea chemării lor.

CINEMA URANIA

Dela 3

Punctul negru

CU LILIAN HARVEL.

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

A P O L L O

Dela 4

Majestatea servitoare

Cu Hans Junkerman și Werner Pittschau

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Trebuințele în lemn de construcție
precum: scânduri de brad, laturi, grinzi, scânduri de padiment, caprișori, stâlpi de gard, sticla etc.

Le veți putea procura pe lângă condițiunile cele mai avantajoase

LA FIRMA M. AUFRICHT

A. R. A. D., vis-à-vis cu Spitalul de copii

Prelucrarea lemnului se face în uzină uzând electricitatea ca forță motrică.

Aradul Cultural.

Conferințe. — Corul „Banatul” — Două reprezentații de operă.

Săptămâna aceasta, a fost cea mai bogată în manifestări culturale. Aradul s'a bucurat de două conferințe, de un concert și două reprezentații de operă.

În cadrul conferințelor aranjate de societățile „Infrățirea” și „Astra”, a vorbit Duminică trecută la Palatul Cultural d. avocat Vlădescu-Olt despre „Burghezia română în luptă cu socialismul și comunismul”. Același public obișnuit să asculte în fiecare Duminică câte-o conferință, a aplaudat de conveniență pe conferențiar. Noi însă, care îndeplinim rolul de cerberi la drumul manifestărilor culturale, ne spunem cuvântul fără prea mult entuziasm despre conferința d-lui Vlădescu-Olt. Totodată reproșăm inițiatorilor acestor conferințe, maniera de a ne face să înghitim pe nevrute, hapurile unor învălmășeli de idei, lipsite de coeziune, care sunt etichetate „conferințe”. Hapul din Duminică trecută ne-a amărât în largă măsură. Domnii conferențiar, improvizați adhoc, sunt rugați, să se ferească de a mai atinge subiecte din domeniul ideilor sociale, dacă n'au ideie cât de cât, de ceia ce se numește sociologic. A interpreta un fapt social, covârșitoare importanță, ca pe un text de lege tipărit alb pe negru, este o greșală pe care știința sociologiei n'o iartă. A svârli cuvinte ca „burghezie”, „feudalism”, „socialism”, „comunism”, „individualism”, „anarchism” etc. fără ca să-ți dai seama de importanța doctrinară a fiecăruia în parte, înseamnă să faci un ghiveciu de cuvinte și să zăpăcești auditorul. Dacă conferințele cu subiect patriotic se precează la improvizație, nu tocmai în sensul acesta se poate proceda cu conferințele cu subiect din domeniul vast al ideilor sociale.

Dar ajunge atât. Aviz conferențiarilor.

Duminică seara la orele 9 însă, arădanii au avut fericirea de a asculta concertul dat de corul „Banatul”, dirijat de compozitorul bănățean Sabin Drăgoi. Autorul „Năpăștei”, în urma invitației făcute de P. S. S. Episcopul Grigore Comșa și de Societatea ortodoxă a femeilor române, a binevoit să execute un program de muzică bisericească aleasă, în care bucățiile cântate sunt compozițiile sale. Prin aceasta, tânărul și talentatul compozitor, a dovedit o putere de creație și în domeniul muzicii bisericești, căreia îi pecețuește armonii foarte plăcute. Partea III. a programului a fost executată cu patru cântece populare care a entuziasmat sala. Dacă partea întâia și a doua a programului a strecurat abil în sufletul auditorului o fărâma de evlavie, partea a treia ia redat sburdălnicia acestui suflet.

Corul, după cât am aflat, este o înghetare foarte tânără, totuși, s'a achitat mulțumitor în executarea programului, fapt, pentru care publicul l-a răsplătit aplauze suficiente. E drept însă, că majoritatea aplauzelor vizau pe maestrul Drăgoi.

Luni la orele 6 a avut loc tot în sala Palatului Cultural, conferința preotului Toma Chiricuță dela Biserica zlătari din București. Cucernicia Sa a fost invitat la Arad de către P. S. S. Episcopul Grigore. Ideia vlădicului nostru a fost fericită. Simplul preot, a vorbit despre „Problema cea înlăre”. Un titlu nebulos, dar o conferință strălucită. Să stărui asupra ei, găsesc că este inutil. Ca un savant laic, „fratele întru Cristos”, a desfășurat cu o abilitate de erudit conferențiar, un subiect de profundă filozofie, într-o formă de largă plasticitate. Pornind dela întrebări prietenești, dela exemple de povește banală, subtilul conferențiar ne vâra tot mai adânc în miezul problemei „Personalității”. Desvălea cu gingășie toate laturile problemei, pe care ni le explică concis; se entuziasmează de propria sa con-

vingere sufletească, ne înlănțue puternic atenția, ne robește, ne stăpânește, pentru că din tumultul adevărilor spuse, să ne aducă în față mărturia „adevărului personalității”, pe Isus Cristos.

N'a fost numai o conferință, ci o profesie de credință a unui suflet mare și drept, care caută în propria sa conștiință, drumurile spre spiritualitatea personalității.

L'or fi înțeles oare semenii lui în fața cărorora a vorbit? Este o întrebare!

Vineri 3 Mai și Sâmbătă 4 Mai, Asociația lirică „Opera” din București, a dat Aradului opera „Bărbierul din Sevilla” de Rossini și „Tosca” de Puccini. În fruntea acestei înghetări găsim elementele altădată la opera de stat ca, d-na Dragulinescu-Stinghie, E. Rodrigo-Athanașiu, P. Călduraru și Kostescu-Duca. Rebelii de odinioară au format o asociație aparte și joacă pe cont propriu. Lucru nu este rău și publicului dornic de muzică, i se face un mare serviciu, ținând în seamă că atât opera dela Cluj cât și cea dela București prea l-a năpăstuit. Publicul are însă datoria de a sprijini prin prezența sa aceste reprezentații de operă.

Ion.

Aradul orașul grădină

Aradul până la izbucnirea războiului mondial a fost considerat ca unul dintre cele mai frumoase orașe și a fost numit și orașul florilor sau orașul grădină. În primii zece ani de după război nu s'a făcut nimic pentru înfrumusețarea lui afară doar de reparațiile mici de pavaj.

Acum, având în fruntea municipiului o mană de oameni cu bune intențiuni, în frunte cu D. dr. Cornel Luțai președintele comisiei interimare, au dispărut multe din ceea ce a fost urât în acest oraș. Tranvaiul fumos a dispărut, și au fost introduse autobuse comode și curate, au dispărut târgoveții din centrul orașului locul pieței săptămânale fiind mutat pe piața laterală p. Mihai Viteazul. Nu se mai văd nici trăsurile cu fân și pae imediat la intrarea în oraș, fixându-se și pentru acestea un alt loc, mai potrivit.

Orașul Arad a luat o față igienică, pe bulevard de la gară, până la teatru, s'au sădit arbori și flori, pe rondeluri gingașe și s'au așezat bănci curate, vopsite în alb. S'au ridicat și trei halte de așteptare din sticlă.

Aradul devine iarăși orașul grădină grație spiritului înțelegător, mentalității și concepției moderne de administrație orașenească a vrednicului președinte al comisiei interimare dr. C. Luțai.

Nouii vizitatori ai orașului nostru vor fi plăcut surprinși de schimbările ce s'au făcut în timp atât de scurt și își vor zice la plecare cu satisfacție: aci, se vede, că se lucrează. Aradul în adevăr e o grădină.

Ceace am mai dori, este să dispară birjarii din fața catedralei catolice și tînăntea cafenelei Dacia și să fie mutați în străzile laterale împreună cu automobilele cu tarif sau în dosul teatrului orașenească pentru a nu mai înhală amoniacul din apropierea birjelor. Si ar mai fi necesar să se paveze cu asfalt partea petroasă din fața cafenelei orașenești, unde staționează acum taxicourile pentru ca mai ușor să poată fi măturată și să poată servi ca loc de plasare a muzicii militare.

— DIRECTORUL GENERAL PETRE GHITESCU, din învățământul primar, a fost dat în judecată pentru incidentul ce s'a produs între dsa și rectorul universității Prof. Hațeganu vicepreședinte al camerei. Dosarul a fost înaintat Parchetului Tribunalului Ilfov.

Importante modificări asupra examenului de bacalaureat.

Ziarul nostru a arătat la timpul său nemulțumirile ce s'au observat în privința legii de bacalaureat și felului ei de aplicare. Acum depunându-se proiectul legii noi, grăbim a reproduce după informațiunile primite cele mai esențiale dispozițiuni ce cuprind acest proiect. Se speră că prin noua lege nemulțumirile vor dispărea și elevii vor fi puși într-o situație mai ușoară celei dintâi.

Noua lege va prevedea un număr mai mare de comisii de examinare a candidaților spre a evita aglomerarea în unele centre. Materialul de studiu va fi redus simțitor și din comisiile de examinare vor face parte și profesori cari cunosc candidații. Elevilor minoritari încă li se aduce o îmbunătățire întrucât la anumite studii, ca matematica vor putea răspunde în limba lor maternă pentru a se putea aprecia mai bine adevărata știință. În acest scop, vor fi delegați profesori cari vor avea numai această însărcinare specială.

În fața unei comisii se vor putea prezenta mai puțin o sută de candidați. Sesiunile vor fi două: la 25 Iunie și 15 Sept. Comisiunile vor fi alcătuite din șase membrii. Președintele comisiei, membrul al șaselea, va fi unul dintre profesorii universitari sau inspectori ai învățământului secundar. Examenul va consta atât din probe scrise cât și orale și se va face asupra materiilor următoare: limba și literatura română, istoria patriei, geografia României, instrucția civică, limba și literatura franceză și o materie științifică care va fi desemnată de minister în fieștecare an. Materia științifică poate fi din matematici, științe fizico-chimice, sau naturale. La aprecierea rezultatului examinării se va ținea seamă și de notele medii cu care candidatul a promovat clasele superioare de liceu. Candidații respinși în cinci sesiuni la examenul de bacalaureat nu mai au dreptul să se prezinte la acest examen.

Proiectul de lege încă în cursul acestei săptămâni va fi discutat în Senat.

Comercianții din Arad pentru înfrumusețarea orașului.

Comisia interimară a orașului Arad a hotărât desființarea târgului bisăptămânal, care se ține pe toată întinderea celor două mari bulevarde arădane: mulțumind aceste târguri, în piața Mihai Viteazul, piața imediat paralelă cu bulevardele: Regele Ferdinand și Regina Maria. Hotărîrea fiind luată din timp, în lungul acestor două bulevarde s'au și început lucrările unui frumos parc, ce va da Aradului o înfățișare curat occidentală.

Față de hotărîrea comisiei interimare, s'au găsit câțiva presupuși reprezentanți ai comercianților, — între cari d. Reinhardt, despre a cărui activitate de fost consilier comunal, ziarul nostru a vorbit la timp, — cari au protestat sub motiv că s'a neglijat interesele comerțului arădan. Protestul s'a dovedit absolut neîntemeiat, de oarece în adunarea generală a comercianților localnici, s'a votat o moțiune, cu aproape unanimitate de voturi, în care comercianții au declarat că aprobă tendința de înfrumusețare a orașului, cerând numai pavarea pieței Mihai Viteazul, care va deservi târgul viitor.

CINEMATOGRAFUL ELISABETA.

azi

Hotel Imperial
CU POLA NEGRI

Reprezentațiile încep la orele 5, 7 și 9

— Dr. VICTOR BARBUȘ, avocat, înștiințează onor. clientelă că și-a mutat biroul în Str. Simion Balint No. 10. Arad.

Sabin V. Drăgoi.

Soc. femeilor ort. române sub prezența D-nei Livia A. Crișan a avut fericita inspirație de a invita la Arad pe Dl S. A. Drăgoi, autorul faimoasei opere „Năpasta” pentru a repeta și la noi concertul său bisericesc din Timișoara (de-acum vre-o lună).

Concertul corului bărbătesc „Bănatul” dirijat de autorul său, (atât a concertului cât și a corului) a avut loc în splendidul nostru Palat Cultural, deastădată tixit de lume românească (cum rar se întâmplă mai ales cu ocazia adevăratelor manifestații artistice).

Corul, compus din diletanți de primul rang, a fost la înălțimea corurilor de intelectuali vestite (când și cele de țărani sunt vestite) în Bănal, iar concertul, în mare parte bisericesc, a produs o adevărată elevare sufletească auditorilor cari în atmosfera sinodului eparhial, trăiau încă sub impresia predicii vestitului orator bisericesc Pr. Chiricuță din București, mai ales pe când se cânta „Sfânt...”, „Unul Sfânt...”, „Văzut-am lumina...”, „Să se umple...” etc.

Puțini vor fi din noi cari să nu fie auzit de faimă lui Drăgoi, mai ales dela premiara (de-acum vre-un an) primei și formidabilei sale opere folcloristice române „Năpasta”.

Cunoscând mai de aproape persoana și compozițiile lui, voi încerca să le caracterizez în puține slove.

Drăgoi, pelângă un talent, tinereță, vigoare și cultură muzicală ce a desăvârșit-o la școala măestrilor din Praga, mai are și avantajul de a se fi născut țărăn într-un modest și izolat catun (de vre-o 70 căsuțe) depe malul Mureșului în Siliștea din marginea Bănatului. Aici nu strelătuseră încă vorbele: cultură, artă, estetică, dar doina, cîlindele, cântecele de dans, de ulrenie, de vecerine, neinfluențate de nici un element străin, vibrau în atmosfera senină dela țară în haina lor originală cu miros de sulcină și de busuioc. În o astfel de atmosferă se desfășoară și muzica Năpastei neinfluențată de nici un accent din Wagner, Puccini, Debussy ori Strauss.

Acest geniu, care și-a propus a introduce în muzica cultă ritmul, accentul, culoarea și sistemul gamal din muzica populară românească (cași Stravinsky la slavi, Bartók la maghiari), mai are și avantajul de a se fi putut cuibări în centrul Banatului, în rezonanța mediului celui mai iubitor de muzică, în mijlocul poporului pasionat de reuniuni corale, de spectacole și de strălucite ceremonii bisericesci. Din acest mediu și din acest izvor limpede a izbucnit „Năpasta” care, la premiara din capitala țării a avut un debut de care nu s'a mai pomenit de când cu Nunta Zamferei lui Coșbuc în „Convorbiri Literare”, de când Academia română a premiat poeziile lui Goga și de când Vlaicu sbura cu avionul său pe cerul Bucureștilor.

Acesta este Drăgoi pe care îl văzuserăm dirijând, accasta este în mic fragment opera lui pe care am savurată Duminecă seara la palat.

Sperăm că vom avea fericirea să gustăm succesiv și restul lucrărilor lui cari, deși în număr mare, fac până acum numai începutul creațiilor lui. Tinereța, vigoarea, talentul și puterea lui de muncă ne îndrituește să sperăm că, după brusca și jalnica dispariție a lui Grozăvescu, Drăgoi vine ca în continuare să ducă înainte faimă numelui de Român în lumea largă a artelor. Să ne trăiască!

A. C. P. Racoviță.

INFORMAȚIUNI

— DI PREFECT DE JUDEȚ Dr. IUSTIN MARȘIEU s'a reîntors de la București unde a fost călătorit în interes județean.

— ALEGERILE PENTRU CAMERILE DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE VOR AVEA LOC LA 26 MAI. Camera de Comerț și de Industrie din Arad comunică oficial, că în conformitate cu dispozițiunea luată de Ministerul Industriei și Comerțului, alegerile pentru Camerele de Comerț și de Industrie vor avea loc la 26 Mai 1929.

— ADMINISTRATIA FINANCIARA ARAD aduce la cunoștință debitanților de băuturi spirtoase din județul Arad, că conform ordinului Ministerului de Finanțe No. 97.199—1929, debitele de băuturi spirtoase din comunele rurale în zilele de Dumineci și sărbători legale sunt a se ține închise în tot timpul zilei, iar în zilele de țarguri săptămânale și de țară atât în comunele rurale cât și în cele urbane începând dela ora 15 în localurile de cărciumi și pe piețele țargurilor se interzice debitarea băuturilor spirtoase sub sancțiunea ridicării brevetelor.

— CONCERT. Lună la 6 Mai ora 9 seara, va avea loc în sala Culturală din Palatul Minorităților un concert vocal dat de baritonistii Enric de Kesteloott și Iancu Avramășcu, având un program variat și ales. Concertatori sunt oameni de vocație, artiști perfecti, cari merită sprijinul iubitorilor de frumos.

Primăria Siciău.

No. 676—1929.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Primăria comunei Siciău publică licitație cu oferte închise, pe ziua de 15 Iunie 1929 pentru exarendarea froșpontului comunal pe anul 1929.

Licitațiune se va ține în localul Primăriei, în conf. cu art. 72 și urm. din L. C. P. la orele 9 a. m. Cactul de sarcini se poate vedea în orele de birou în cancelaria notarială.

Siciău, la 24 Aprilie 1929.

Primăria.

PUBLICAȚIUNE.

Circumscripția I. de poliție aduce la cunoștință ca toți acei născuți în anii de la 1880—1898, cari nu au situația militară în regulă, cum și acei cari în anul 1920 au fost găsiți neapți și până la 1 Febr. 1928 nu sau prezintat pentru revizuire, să se prezinte în fața Consiliului de recrutare, cunoscând că acei ce se vor găsi după data de 15 Maiu a. c. cu situația militară nearanjată, vor fi încorporați.

Informațiuni detaliate se pot primi la Comisariatul Circ. I. Str. Mărășești, camera No. 41.

Comisar Dăteșan.

Nr 5839—1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

În baza execuției de escontentare efectuată în ziua de 9 Martie 1928 pe baza deciziei Jud. Arad Nr. 25200—1927 obiectele sechestrare în procesul verbal de execuție prețuite în suma de Lei 1400, cuprinse în favorul Prima Ardeleana soc. an. de asig. generală, repr. prin Dr. Aurel Raicu avocat din Arad pentru suma de Lei 230 capital, interese de 12 proc. dela 19 Noemvrie 1927, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitația publică în Arad-Sega Str. Sft. Ilie Nr. 7 în ziua de 23 Maiu 1929 la ora 16 d. m. conform art. de lege IX. §-ului 107 și 108 din anul 1881 al legii excc.

Arad, la 24 Aprilie 1929.

Șef-portărel.

Nr. G. 2787—1928.

Publicație de vânzare

Pe baza Deciziei Judecătorei Rurale Buteni Nr. de mai sus un Iocomobil Nr. 628 Z., Decimal, un dulap și alte obiecte prețuite în sumă de lei 26100, cuprinse în favorul lui Dr. Roman Stefan notar public din Buteni pentru suma de lei 1478 rest capital, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în comuna Revetiș No. 11 la domiciliului debitorului în ziua de 30 Aprilie anul 1929 ora 11 a. m. conform art. din legea LX. §-ului 107 și 108 din anul 1881 al legii exccuționale.

Accastă licitație se va ține și în favorul lui Dolga Mitruș Nicolae.

Buteni, la 10 Aprilie 1929.

Portărel: V. Popescu.

Primăria com. Pănatulnou.

No. 230—1929.

PUBLICAȚIUNEA

Comuna Pănatulnou ține licitație publică în ziua de 23 Maiu ora 9 a. m. pentru lucrările de renovarea edificiului primăriei și locuinței notariale.

Licitația se va ține în localul Primăriei, cu respectarea art. 72 și urm. din legea contract. publice cu oferte închise.

Condițiunile se pot vedea în biroul notarial.

Pănatulnou, la 16 Apr. 1929.

Primăria.

No. 599—1929.

PUBLICAȚIUNE.

În ziua de 18 Maiu 1929 ora 11 a. m. în localul primăriei comunale din comuna Glogovaț se va ține licitațiune publică pentru arendarea de pe un an a:

1. Pasuncii de pe malul Mureșului: prețul de strigare lei 1500.
2. Pământului fostei pepinerii comunale: prețul de strigare lei 1000.
3. Dreptului de pescuit al lacului de lângă comuna: prețul de strigare lei 1500 și
4. Vânzarea a 10 mași de grâu.

Glogovaț, la 24 Aprilie 1929.

Primăria.

Primăria com. Pănatulnou.

No. 233—239—1929.

PUBLICAȚIUNEA

Comuna Pănatulnou ține licitație publică în ziua de 25 Maiu 1929 pentru următoarele furnituri și reparaturi necesare pe anul 1929:

Nr. 233—1929 la ora 8 a. m. pentru furnizarea obiectelor de cancelarie și a registrelor, imprimatelor și hârtiei.

Nr. 234—1929 la ora 8.20 pentru furnizarea petrolului și altor obiecte de luminat.

Nr. 235—1929 la ora 8.40 pentru furnizarea alor 8 vagoane lemne de foc necesare primăriei și școlii primare.

Nr. 236—1929 la ora 9 pentru unele de pompierii.

Nr. 237—1929 la ora 9.20 pentru furnizarea ovășului, porumbului, orzului și paielei necesare reproducătorilor.

Nr. 238—1929 la ora 10 pentru reparațiunile necesare la valae și fântâni comunale.

Nr. 239—1929 la ora 10.30 pentru furnizarea unei uniforme complete și unei pereche ciubote la polișit.

Licitația se va ține în localul Primăriei, cu respectarea art. 72 și urm. din legea contract. publice.

Condițiunile se pot vedea în biroul notarial.

Pănatulnou, la 16 Apr. 1929.

Primăria.

Faceți abonamente la ziarul „Românul”

Cel mai frumos se curăță și se vopsește haine de primăvară și de vară în (Str. Stroiescu No. 13.) la

HOSZPODĂR